

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne osira. — Za oglasne se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se oglasilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovno pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Šuklje in šolstvo.

IV.

V svojem članku je pisal Šuklje tudi še naslednje:

„Naši gg. ljudski učitelji si seveda stvar drugače tolmačijo ter iščejo pomoči in zdravila očitnemu zaostajanju narodne naše prosvete v eni sami lekarni: pri deželni blagajnici! Z upravnjivo navzočnostjo vrgel je njih poročevalec na zadnjem učiteljskem zboru med svet krilato besedo: „Stran torej s slabimi plačami in rane na telesu kranjskega šolstva ne bo več — in ljudstvo naše lepe dežele se bo v kulturnem pogledu razvijalo.“ (Učiteljski Tovariš št. 11 ex 1903, str. 86.)“

Vedno smo trdnega prepričanja, da je in ostane duša pri vsaki šoli dober učitelj. Brez dobrega učitelja ni pričakovati dobrih uspehov. Ako hoče učitelj žrtvovati vse svoje dušne in telesne zmožnosti edinole samo šoli, mora imeti toliko dohodkov, da bo z mirno vestjo, z veseljem in s požrtvovalnostjo deloval samo na tem polju, ker dela je tukaj več kakor dovolj. Pameten zdravnik se bo vedno oziral na vzrok bolezni. Odstraniti mora ovire, potem šele zdraviti bolnika. Zaman je torej saniranje naših žalostnih šolskih razmer, dokler se ne odstrani glavna bolezen pri našem šolstvu — in ta je siromašna učiteljska plača. Učiteljstvo se mora boriti za svoj obstanek, zanemarjati mora svoj poklic radi stranskih dohodkov, da ne omaga in ne pogine kot bomo živinče. Glad ima hude zobe. Šuklje ni to nikoli skusil, skušajo pa to vsak dan učitelji in njih družine. Učitelj ve v teh pasjih časih, kolike vrednosti je vinar. Kdor tega ne skusi, ne more imeti o tem pojma. Vsi kruhodajalci ne vedo o trpljenju, pomanjkanju in težavah učiteljskega, zato tudi ne pričakujejo od njih ugodne rešitve. Učitelji so pod deželno avtonomijo, ta jim reže kruh in iz deželne blagajnice zahtevajo svoje kravice zasluženo plačilo, da jim bo mogoče stanu primerno živeti, in prav store, če se drže sklepa učiteljskega

zborovanja: „Stran torej z ubornimi plačami in glavne rane na telesu kranjskega šolstva ne bo več.“

„In vendar uči jasen pogled na šolske razmere drugih narodnosti, da ljudska prosveta ni zavisna zgolj od višine učiteljskih plač. V isti gori označeni tabeli, katera pred svetom dokumentuje zaostalost slovenskega, recitius kranjskega ljudskega šolstva, nahajamo na prvem mestu Skandinavijo s 0-3% analfabetov, navzlic temu, da se v malo obljudei Norvegiji in Švediji ljudski ponk većinom vrši po slabo plačanih ex currendo učiteljih! In kje je najmanjše število analfabetov v naši državni polovici? Ne v bogati, gosti z ljudskimi in meščanskimi šolami preprežni Nižji Avstriji, niti v napredni Češki, temveč v tisti „črni, z meniški kutami zagrnjeni“ zemlji tirolski, kjer je učitelj še veliko slabše plačan nego njegov kolega na Kranjskem.“

Znano je, da imajo Švedi po mestih in trgih v modernem duhu izborna urejene šole, samo po raztresenih seliških poučujejo potovalni učitelji in le branje in pisanje. Če Šuklje tega ne ve, potem ga pomilujemo; a mož, ki kaže toliko ignoranco, naj nikar ne govori o šolstvu. Klerikalna tirolska še danes ni priznala avstrijskega šolskega zakona, tam se, zlasti na kmetih, ozira samo na branje in pisanje in drugega nič. Izobrazba ljudi, ki znajo samo brati in pisati je prav malo nad ničlo. O temeljitem znanju za praktično življenje iz računstva, zemljepisja, zgodovine in drugih predmetov se ne more pri takih niti govoriti. Naš klerikalizem bi bil s takimi šolami zelo zadovoljen, ker s tem se ne povzdigne ljudska izobrazba mnogo, ljudstvo ostaja pri vsem tem nevedno, nerazsodno in za kulturne napredek nesposobno. Take ljudi predstavlja Šuklje kot kulturno izobražene na svetilnik v zgled pred naše šolnike. Ako hoče klerikalizem imeti na ta način izobražen narod slovenski, potem se mu ni treba ubivati glave z regulacijo učiteljskih plač. Za poučevanje samo iz branja in pisanja, ne oziraje se na važnost odgoje in potrebnega drugega

znanja, ni treba modernih učiteljev, to lahko poučujejo branja in pisanja večji mečnarji, stari korporali in drugi. Taki ljudje bi lahko to poučevali in dosegli krasne uspehe na stalnih in excurrentnih šolah samo v zimskem času nekaj let. Vsakdo in povsod bi se naučil te umetnosti takrat, ko bi imel čas in prilžnost za to, drugače bi pa opravljal svoje stanovske opravke. Na ta način bi naše dobro ljudstvo kmalu zadobilo visoko stopnjo izobrazbe, analfabeti bi izginili s površja od 33-7 na 0-0% in blažena Kranjska bi bila s tem prva kulturna dežela na svetu. Šuklje, Šušteršič in drugi klerikalni poslanci bi si morali šteti v veliko čast, da so dosegli v izomiki isto kulturno stopnjo kakor zadnji hribovec, kateri zna le za silo pisati in brati.

Ocenivši kranjsko ljudsko šolstvo se pa slovesno zavarujem proti očitani, da bi njegove neuspehe hotel pisati na rovaš poedinim članom kranjskega učiteljstva. Ne, krivda zadeva predvsem docela zavojeni šolski zakon, krivda zadeva dalje neprikladno sistemo učiteljske vzgoje in končno: velik del te krivde teži ono nerazsodno, skozi in skozi jalovo birokracijo, katera ima dandanes naše ljudsko šolstvo žalibog še v svojih krempljih!“

Da, izvrstno je ocenil Šuklje naše šolstvo. To se mu mora priznati. Videl je le vse črno in slabo, dobrega prav nič. Ta ocena je pristno klerikalna. Milostno je vendar dodal, da ni učiteljstvo edino krivo neuspehov. O zavojenem šolskem zakonu, neprikladni učiteljski vzgoji in o jalovi birokraciji mora govoriti jasneje, ker o tem imajo tudi učitelji veliko izkušenj in pomslekov, bojimo se pa, da se na podlagi Šukljeve ocene ne bodo vjemala njegova pojasnila z učiteljskimi izkušnjami. Čudno se nam zdi, da je pozabil povedati glavnega prozvočitelja neuspehov, in ta je: klerikalizem. Učitelji imajo tudi o tem jako velikih in bridkih izkušenj z dokazi, a ker vemo, da je Šuklje pokorni sluga klerikalcev, ne govorimo o tem.

„Ali tudi v sedanjih razmerah,

celo v tem zelo verjetnem slučaju, ako se sedanjí položaj ljudskega šolstva na Kranjskem ne bi dal tako v naglici predručati, treba priskočiti siromaštvu naših ljudskih učiteljev. Ni se sicer bati tega, da bi enega lepega dne morda pričelo štrajkati dosedanje učiteljsko osebje; dovolj, če se boljši učiteljski naraščaj odtegne delovanju na Kranjskem, dovolj celo, ako smo primorani, na onih službenih mestih, kjer mora poslovati moška učiteljska moč, nadomestiti jo s cenejšo in vendarle na dotičnem mestu manj porabno žensko silo.

Pred nami dviguje se vprašanje: Kako zvišati plače učiteljske, ne da bi obenem izdatno morali povečati itak neznosno deželno doklado.“

Učiteljske zahteve so jasne in ne pretirane za sedanje socialne razmere. Učiteljstvo zahteva toliko dohodkov, da bo mogoče posvetiti vse svoje moči edinole šoli, kakor to store drugi stanovci. Le edino na ta način je možno obdržati doma mlad naraščaj, kateri išče boljših dohodkov v drugih kronovinah ali celo pri drugih stanovih. Vemo prav dobro, da je to za deželo neznosno breme, a pomoči ni najti nikjer drugod. Že sedaj je med mladim naraščajem silno malo moških moči, ako pojde tako naprej še nekaj let, bodo postali učitelji pri šolstvu zelo redki in končno bodo ostale same učiteljice. Naš narod ima edini dobiček od šole, on in nikdo drugi bo moral pokriti hote ali ne stroške, če hoče imeti uspešnih delavcev na polju prosvete.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Borba za Port Artur.

Iz vseh poročil je razvidno, da Japonci pred Port Arturjem skoro nič ne napredujejo in da so še to, kar so dosedaj dosegli, morali poplačati z ogromnimi žrtvami.

Od 14. t. m. naprej naskakuje japonska armada neprestano portarturske utrdbе, dasi odbije ruska posadka vsak tak napad z ogromnimi japonskimi izgubami. Največ izgub so pa imeli Japonci 16. t. m., ko so

ruske podzemne mine ubile več ti-soč japonskih vojakov. Ta dan so Japonci navalili na trdnjavo, še predno se je jelo svitati. Grom iz težkih japonskih topov je naznanjal, da se je pričel splošni napad na portarturske utrdbе. Ogromne množice japonske pehote so se polagoma in previdno pomikale proti forom. Japonski topovi so še vedno gromeli, a v Port Arturu se ni ganil še nikdo, kakor da bi vsa trdnjava še snivala v globokem snu, iz katerega je niso mogli prebuditi niti japonski topovi. Sprva je to Japonce osupnilo, da se na utrdbah ni pokazal noben branitelj, nato pa jih je že jela navdajati sladka zavest, da se jim morda posreči brez velikega napora zavzeti trdnjavo in da je morda odporna sila ruske posadke že klonila. Zavladala je grobna tišina in molče so stopali japonski polki preko prostranega polja. Že so se približali prvi voji obzidju zunanjih utrdb. Rusi se niso ganili, niti ena puška ni počila. Umolknili so tudi japonski topovi. Nakrat se je stresla zemlja in slišal se je grozovit pok. Nato pa se je zavilo vse polje v meglo dima, za trenotek je nastala grobna tišina, potem pa se je slišalo samo stokanje in ječanje, topovi na ruskih utrdbah so jeli grometi in so sipali smrt in pogin v japonske vrste. Zavel je lahek veter z juga in odnesel meglo, ki je pokrivala polje. Grozovit pogled! Vsa plan je bila pokrita z mrtvimi, grozovito razmesarjesimi trupli, kri je tekla v potokih in o polkih, ki so pred nekaj minutami korakali preko ravnine, krasni in ponosni, kakor da bi šli k paradi, ni bilo več sledu. Kar ni bilo vojakov raztrganih na drobne kose, so ležali, grozovito razmesarjeni, na tleh in preko polja se je razlegalo zdihovalje umirajočih in ranjenih. Najmanj 10.000 Japoncev je krilo zemljo.

Armada se je umaknila. A takoj drugi dan je znova navalila na trd-

LISTEK.

Na Visokem Obiru.

Očrtal prof. Jos. Wester.

(Dalje.)

Nogi sta se kar avtomatično dvigali; tako lahka se mi je zdela hoja. Še dve uri, in vrh Obira bom! Pil sem pa tudi pri vsakem studencu, vsakem izvirku. Solnce se je zopet prikazalo in tako silno pripekalo, kakor da bi bilo prejšnje pol ure kaj zamudilo.

Domislim se, da imam v nahrbtniku prigrizek. Tega bo treba použiti, preden pridem na vrh. Tam pri zadnji planini — kako se ji pravi, sem pozabil, — sedem h koritu, denem nahrbtnik raz sebe in izvlečem svoj provijant. Pa še nekaj! Ploščato steklenico Kavčičevega likerja najdem na dnu. To je prava planinska kapljica! Kar čutil sem, kako se je duša zopet privezala. Potem sem si pa založil s sirom in kruhom. Med tem se je pa zbrala okrog mene radovedna čreda goved. Krava z zvonom na vratu je hotela kar oči izbuliti ob meni. Pa kaj ne bi? Saj

me ni še nikoli videla; če bi bila vedela, da sem slovenski turist iz Kranjske, bi se ji bilo gotovo inako storilo.

Oprtam se in se poslovim od prijazne kravje družine. Kar začujem pred seboj človeške glasove. Dol z gore priklecajo trije: dva gospoda in dama. Da niso pravi planinci, sem spoznal po njih pražnji obleki; gorjača sama še ne izdaje planinca. Po planinskem običaju se pozdravimo. Ko vprašam prvega, koliko je še do koče, mi drugi odvrne: »Tri ure, vsaj še tri ure.« V trenutku nisem mogel dognati, ali so tako nevedni, da ne znajo preračunati svoje poti navzdol, ali tako zlobni, da mi hočejo že itak težavno pot prikriti. A na njih vprašanje, koliko da imajo do Fladungove koče, nisem bil v zadregi; saj sem pogledal na uro in vedel, da hodim šele pol ure odondot; pa mialil sem si: milo za drago — in jih hudomušno poučim, da še dve uri. »Jessés, Jessés, wir können ja heute nimmer hinunter kommen nach Kappel!« vzklikne njih tovarišica, jaz pa se namrdnem in jo pobrišem dalje.

Svet dobiva vedno bolj planinski značaj. Goličave z nizkim grmovjem,

puščine, posute z ostrim kamenjem, planinski mah, drsine, plazine, drobni metalčki, frfetajoči ko vešče — vse to v moji neposredni bližini; na jugu pa, za mojim hrbtnom, velikanski skladi kamniških planin z zobčastimi robovi in sivimi snežinami.

Spem in sopem, da mi včasih sapa kar zapiskoče, vroče je pa, da se Bogu smili. Na sedlu sem; moja pot se strne z glavno potjo iz Kaple in iz Vildštanske globeli. Hratu se pojavijo nov kazalec na Obir: drogovi in žica, ki veže meteorologično postajo z Železno Kaplo. Proti vzhodu se ti odpre velikanski pogled na Ojstero; mogočni skladi se kopičijo drug na drugega, proti vrhu se vedno bolj zožuje, na vrhu pa bela kočica s trikotnim križem; to je vremensko opazovalnišče »Hann-Warte. Zapadajoče solnce mi zapira pogled na veličastni prikaz. Kakor bi žarelo in tlelo to sivo skalovje, tako se ti zdi, ko ga objemajo žareči žarki rdečorumenega solnca.

Vegetacija je že skromna. Ne poznam teh nežnih cvetk in mahov, ki še tod poganjajo. Ne poznam tudi tiste obirske posebnosti, ki ji pravijo botaniki »Arabis obirensis«. Naj se le potrudijo naši ljubitelji cvetk tja-

kaj, morda se jim trud obilno poplača.

Že brije večerna planinska sapica sem od severa. Kar nič čudno se mi ne zdi, da vidim pod seboj na severnih obronkih še proge sivega snega. Menim, da bo še pol ure hoda do vrha; kar me prijetno iznenadi dim, ki se je valil iz zaškrbaste pešine. Prevalim pot in pred seboj vidim kočo Rainerjevo. Par korakov še in prijazno me pozdravi ženska, ki je nabirala drv v naročje. Pogledam na uro. Pol sedmih je. Tisti preklicani laži-turisti so mi hoteli naprtiti še tri ure, jaz sem pa prišel v poldrugo do koče. Skoro žal mi je bilo, da jim nisem še kaj drugega natvesel, kajti o neresničnosti moje napovedi so se bili prehitro prepričali.

Ženica mi brzo postreže s pivom in kmalu se razvije domača govorica. Takoj sem videl po robati nemščini, da se je ni izmlada učila, in jo vprašam odkod da je, da zna gotovo »slovenje«. »Z Obirakega«, mi reče, in brnjala sva dalje po slovensko. Kako je bila vesela! Kar mladostna živahnost jo je obšla. Mene je pa vlekle ven, še više, na vrh!

Prost nahrbtnika se zapodim iz

koče proti vrhu. V petnajstih minutah sem stal na ploščadi ob vremenski opazovalnici, 2141 metrov nad morjem. Kakor osupel sem stal tu, ne vede, kam bi zrl, kam bi se obrnil. Tako prevzame človeka ta pogled. Pod teboj ob vzhodu velikana obsežno Junsko polje z griči in poljanami in jezeri in jezerci, v daljavi na vzhodu Sinja planina (Sausalpe) in Korolpe, Pohorje, štajerski griči, proti severu Ture z Velikim klekom, celo Dachstein se vidi v jasnem vremenu. Žal, da mi je pogled na sever zastiralo megleno ozračje v daljavi. Tam jasneje je bilo na jugu in zahodu. Kamniške planine z vsemi svojimi orjaki; od Kočne in Grintovca do Ojstrice in Raduhe. Tam vmes skozi kokersko usedo pa kuka Šmarna gora in Ljubljana. Nekako posebno zadovoljstvo me je prevzelo, ko sem videl iz te višine in dalje belo Ljubljano. Pojdi tja gor tudi ti, ki si se naveličal vsakdanjih ljudi in malomestnega naziranja in zvedavih pogledov in prikritiga oprezovanja, in zazdelo se ti bo, da si se oprustil ozkih spon, čutil se boš vzvišenega nad vse banalnosti in vsakdanjosti.

(Konec prih.)

njavo in od tega časa ponavlja naskoke trdovratno dan na dan. V petek so Japonci bombardirali Port Artur s suhe in morske strani od zore do mraka, a brez vsakega uspeha, kakor poroča nemški vojaški ataše polkovnik Gädke iz Liaojanga.

Iz Londona se javlja, da niso Japonci po zavzetju Volče gore čisto nič napredovali. Najmočnejšo utrdbo št. 5 so že opetovano naskočili, a so bili še vsikdar odbiti z ogromnimi izgubami.

Nekatere vesti pa trde, da se je japonska armada že polastila utrdbe št. 25, ki leži samo še eno miljo severno od Zlate gore, kar pa je očitno popolnoma neresnično. Zlata gora se namreč dviga neposredno ob morju, pri vходу v portartursko pristanišče. Ako bi torej bila vest o zavzetju utrdbe št. 25 resnična, bi se Japonci že nahajali v notranjih utrdbah, to je v trdnjavi sami, in Port Artur bi že bil v japonskih rokah! Kakor pa je znano, se Port Artur še danes drži, kar pa jasno spričuje, da poročilo o zavzetju forta št. 25 pri Zlati gori, torej v osrčju Port Arturja, ne more biti resnično!

O številnosti portarturske posadke se ne ve ničesar gotovega. Pariški »Matin« poroča v tem oziru baje iz popolnoma zanesljivega vira: General Steselj ima prave trdnjavske posadke 18.000 mož. General Fok poveljuje 13., 14., 15. in 16. sibirskemu strelskemu polku. Ti polki štejejo skupaj 12.000 mož. Sibirski polki 25., 26., 27. in 28. — skupaj 12.000 mož — stoje pod poveljstvom generala Kondratenka. Topničarjev je v trdnjavi 5.000 mož. Vsa portarturska posadka šteje torej 47.000 mož.

Z otoka Sahalina.

Poročnik Ljapunov je poslal carju Nikolaju tale brzojav: Poveljnik posadke v Korzakovskem na otoku Sahalinu poroča, da so Japonci v nedeljo zjutraj ob 7. uri bombardirali mesto. Glasom druge dodatne brzojavke se je ob šestih zjutraj pojavila na obzorju ena sovražna ladja in jela, ko se je približala na 7 kilometrov obrežju, streljati na posadko v Korzakovskem. Bombardma je trajal do osme ure zjutraj. Nato se je sovražna ladja umaknila na široko morje in izginila. Poškodbe v mestu so neznatne, ubit ali ranjen ni bil nikdo.

Čudno je, da to poročilo ne ve ničesar o potopljenju križarke »Novik«. A tudi japonska poročila so v tej zadevi zelo nejasna. Včeraj se je iz Tokija kategorično poročalo, da se je »Novik« potopil. Današnja tudi uradna brzojavka se pa glasi: Poveljnik križarke »Čitose« poroča: Križarki »Čitose« in »Čušima« ste popoldne 20. t. m. in zjutraj 21. t. m. napadli rusko križarko »Novik« v Korzakovskem. »Novik« je bil težko poškodovan, je obtičal na skali

in se je deloma potopil. Križarka »Čušima« je bila lahko poškodovana. Drugih poškodb ali izgub ni bilo. Posadka z »Novika« se je baje večinoma potopila, ker je Japonci vsled silnega viharja niso mogli rešiti. — To poročilo je zelo zanimivo! Poroča namreč, da se je »Novik« deloma potopil. Kaj se to pravi? »Novik« se je ali potopil, ali se ni potopil, »delno potopljen« tu ni mogoče. Kaže se, kakor da bi Japonci sami ne vedeli ničesar pozitivnega o »Noviku«. Zato so rusko križarko, katero so včeraj že pogreznili na dno morja, danes samo deloma potopili, jutri pa jo morda proglase še za živo!

Z mandžurskega bojišča.

»Daily Telegraph« poroča iz Kungang: 19. t. m. so se japonski voji približali utrjenim ruskim pozicijam pri Liaojangu na 5 km. Japonska armada se je jela z vzhoda in juga počasi pomikati proti Rusom.

Reuterjevemu uradu se brzojavlja iz Liaojanga, da prodirajo štiri japonske kolone po dolini reke Liao proti severu in stoje sedaj ob ilivju reke Tajce v Liao pri Šikanci.

»Daily Mail« pa pravi, da so se Japonci v petek ponoči približali Rusom že na tri milje in da se brez dvoma vname te dni odločilna bitka. Koliko se to poročilo vjema z resnico, je težko dognati. Istočasno namreč, ko se naglašja, da je bitka v nekaj dneh neizogibna, se tudi poroča, oziroma potrjuje, da so Japonci poslali 30.000 mož od svoje armade na jug pred Port Artur, česar bi pač ne storili neposredno pred odločilno bitko. Vrh tega pa se še tudi poroča, da je nastopila sedaj v Mandžuriji deževna doba in da plava cela pokrajina v vodi, da so vse vojne operacije nemogoče. Iz tega bi se torej dalo sklepati, da se še ne vname tako hitro odločilna bitka.

O zadnjih pomorskih bitkah.

»Daily Chronicle« poroča iz Čifua, da je tjakaj dospela brzojavka admirala Velomskega (?), ki pravi, da je »Retvizana« v zadnji pomorski bitki zadela 11 granat in da je bila »Palada« poškodovana na 15 mestih. Ranjenih je bilo 50 častnikov in 280 mož.

»Novoje Vremja« pa pravi, da je bila najljutejša bitka v tej vojni bitka med vladivostsko eskadro in brodom admiral Kamimure. Na »Rosiji« in »Gromoboj« je bilo ubitih in ranjenih v celem baje nad 500 mož.

Ruske križarke v sredozemskem morju.

Iz Viga se poroča, da je dobila ruska križarka »Ural« te dni več šifriranih depeš iz Petrograda. V ponedeljek zvečer je »Ural« odplul baje na Grško. Ruski častniki so izpovedali, da je iz Kronštata odplulo še 11 drugih križark, ki imajo isto določbo kakor »Ural«.

Dr. Körber na potovanju.

Črnovec, 22. avgusta. Ministrski predsednik dr. Körber pride 4. septembra sem ter odpotuje 9. septembra zopet v Galicijo. Kot nekaj migljaj za prijasen sprejem se je poslanca Vasilku sporočilo z Dunaja, da je vlada izpolnila malorusko zahtevo glede ustanovitve malorusko-nemške gimnazije v Koemanu. To zahtevo so podpirali tudi Nemci.

Slovanske paralele v Šleziji.

Opava, 22. avgusta. Velikanski shod, ki so ga priredili včeraj Čehi in Poljaki v prilog slovaškim paralelkom v Opavi in Těšnu, se je izvršil popolnoma mirno, ker se je nemška drhal ustrašila slovanske premoči ter se poskrila. Pričakovali so se veliki izgredi ter je bila vsa garnizija konsignirana. — V Mosteh so istočasno imeli Nemci protestni shod, v Frivaldu pa bodo protestovali prihodnjo nedeljo.

Nemadbarske narodnosti na Ogrskem.

Dunaj, 22. avgusta. V začetku predstoječega šolskega leta se vrši tukaj shod srbske, slovaške, nemške in rumunske mladine iz Ogrske. Protestovali bodo proti novemu šolskemu zakonu, ki mu je edini namen, pomajdariti nemadbarske narodnosti na Ogrskem. Obenem se bo na shodu tudi razpravljalo o skupni obrambi ogrskih narodnosti ter se sestavi v ta namen stalen odbor.

Afera dr. Petronjevića.

Belgrad, 21. avgusta. Včeraj je bila druga razprava proti bivšemu tajniku dr. Petronjeviću, ki je obdolžen poverljivega pri prodaji državnega posestva Negoj. Obdolženi je v zadnji obravnavi izjavil, da je manjkajočo svoto izdal vsled direktne ukaza kralja Aleksandra za podkupovanje. Tozadevnih dokazov noče predložiti, ker ne mara zlorabiti zaupanja, ki ga je imel do njega kralj Aleksander. V današnji seji je njegov zagovornik izpovedal, da je ministrskemu predsedniku in ministru zunanjih zadev pokazal dokument, ki je oba ministra prepričal, da je obtoženi nedolžen. Oba ministra sta tudi obljubila, da bodeta predlagala ministrskemu svetu, naj se vsako nadaljnjo postopanje proti Petronjeviću ustavi. Zato je predlagal, naj se imenovana ministra zaslisi za priči. Ta zahteva se izroči apelacijskemu sodišču.

Dogodki na Balkanu.

Carigrad, 22. avgusta. Zadnje dni se širijo vesti, da hoče veliki vezir odstopiti, ker se je ameriški konflikt poravnal brez njega direktno med sultanom in poslaništvom Zedinjenih držav.

Solun, 21. avgusta. Šakir paša je odpotoval z orožniškim poveljnikom polkovnikom Galib-be-

gom v Peč, kjer se je bati izgredev zaradi vpeljeve sodne policije in orožnikov.

Carigrad, 21. avgusta. Vrhovni nadzornik Hilmi paša je poslal v okraj Dibre (vilajet Monastir) posebno komisijo, da pregovori odotne Albance, naj ostavijo ropanje, vsled kojega mnogo trpe kristjani in tudi mohamedani. S silo si Hilmi paša pri albanskih roparjih ne upa ničesar opraviti.

Belgrad, 22. avgusta. V Peču (Ipek) je položaj skrajno resen. Sulejman Bataha je zavel z več sto Albanci utrjeno pozicijo blizu Peča ter izjavlja, da se hoče do zadnje sile upreti reformam. Vsak dan prihajajo novi uporniki v njegov tabor. Razen iz Skoplja je prišel tudi vali iz Kosova v Peč. Tudi turške čete dohajajo od vseh strani v mesto.

Krst ruskega prestolonaslednika.

London, 21. avgusta. Kot zastopnik kralja Edvarda je odpotoval princ Ludvik Batenberški v Petrograd h krstu velikega kneza prestolonaslednika Alekseja. Princ je bil med potom v Marijinih varih v avdienci pri angleškem kralju, ki mu je izročil lastnorodno pismo za carja Nikolaja. — Vest nemških listov, da je odpotoval pruski princ Henrik v Petrograd, da zastopa cesarja Viljema kot krstnega botra, je v toliko neresnična, ker bodeta krstna botra veliki vojvoda Hesenški (caričin brat) in danski kralj Kristijan, ki pa vsled visoke starosti ne gre osebno v Petrograd, temuč ga bo zastopal eden njegovih priincev.

Plehvejev morilec še živi.

Petrograd, 22. avgusta. Uradno se prekljuje vest, da bi bil morilec ministra Plehveja, Sakanov, umrl. Isti je temveč na potu do popolnega ozdravljenja.

Francoski politiki o oboroževanju.

Pariz, 22. avgusta. V Plombièreu je imel odlični francoski zastopnik Meline shod. Meline je rekel, da so vse besede o mednarodnosti nevarne sanje. Glede naraščajočega oboroževanja na Angleškem in v Severni Ameriki je izjavil, da bi se Francija morala učiti iz zgleda Rusije. Rusija je odločno hotela imeti mir, a posledice svoje prevelike zaupljivosti mora sedaj poravnati izrednim naporom. Najboljše sredstvo, da se vojna prepreči, je v tem, da smo vedno pripravljeni na vojno.

Otok Kreta za Grčijo.

Carigrad, 21. marca. Po vsem otoku so se vršile zadnje dni velike manifestacije za spojitve otoka z

Grčijo. Povod so manifestantje višjega komisarja princa Jurja nujno prosili, naj deluje pri velesilah na združitve. Pred princovo palačo in pred inosemškimi konzulati je v ta namen včeraj demonstriralo nad 6000 oseb. Mir in red se nista nikjer kršila.

Italija in Turčija.

Rim, 22. avgusta. Kralj Viktor Emanuel je sprejel sinoči turško odposlanstvo, ki mu je prineslo bogate sultanove darove, v posebni avdienci ter je odposlanca tudi povabil k obedu. Ponoči se je odposlanstvo vrnilo v Turin. To najnovejšee sultanovo laskanje napram Italiji se v političnih krogih različno tolmači.

Nelzterljivi turški dolгови.

Dunaj, 21. avgusta. Kakor je znano, naročilo je turško vojno ministrstvo pri neki dunajski tovarni trobente za turško armado. Plačala seveda Turčija ni ter se tudi ni zmenila za opetovano tarjanje. Tovarna je Turčijo končno tožila, toda vse sodne instance so izjavile, da niso kompetentne. Končno je tudi najvišji sodni dvor revizijo odbil ter pritrdil sklepom podrejenih instanc. O meritornem vprašanju, ali se sploh sme v Avstriji tožiti kaka tuja država, se najvišji sodni dvor ni hotel izreči.

Nova trozveza v Ameriki.

London, 22. avgusta. Kakor se poroča iz Nicaragua, so se zbrali pretečeno soboto v Corindu predsedniki San Salvadorja, Hondurasa in Nicaragua ter so podpisali dogovor glede ohranitve miru v Centralni Ameriki.

Dopisi.

Iz Dolenje vasi. Petindvajsetletnica prost. gasilnega društva v Dolenji vasi, ki se je praznovala dne 7. t. m. se je obnesla kaj dobro. Že na predvečer je priredilo domače gasilno društvo v zvezi s sl. pevskim klubom iz Ribnice podoknico kumici društvene zastave gospe A. Merherjevi in društvenemu načelniku gospodu Ignaciju Merherju. — Naslednji dan so se zbirali od 9. ure dalje gostje iz sosednih krajev. Udeležila so se te slavnosti gasilna društva iz Kočevja, Stare cerkve, Ribnice, Vel. Lašče, Sodražice, domače gasilno društvo, zastopniki pevskega društva »Glas« iz Sodražice, c. kr. uradniki iz Ribnice, učitelji i. dr. Ob 11. uri so nastopili vsi gostje pred stanovanjem g. načelnika Ig. Merherja. Tu je podal g. podnačelnik domačega društva gospe kumici krasen šopek v imenu društva. Na to sta se odpeljala g. kumica in njen spremljevalec preb. g. A. Rudesoh v cerkev, drugi pa so odkorakali z godbo na čelu k sv. maši. Po maši je blagoslovil novo zastavo preb. g. superior Fr. Javšovec, ki je v svojem govoru risal pomen gasilnih društev in v

Dalje v prilogi.

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest.

XII.

(Dalje.)

Ljubljanski kanonik in sub kapucin sta bila pri župniku na obedu, ali ta dan jima ni dišala nobena reč. Žalostno so vsi trije povešali glave in milo vzdihovali, kako da je svet izpriden in kako gineva vera. In ta njihova žalost je postala še večja, ko je ostala cerkev ves popoldan docela prazna in je cerkovnik prišel povedat, da hodi Erazem od krme do krme in oznanja novo vero, ter da se mu pridružuje vedno več ljudi. Župnik se je rotil, da se bo maščeval ne le Erazmu, nego tudi vsem tistim, ki ga slušajo, kanonik in kapucin pa sta ga utrjevala v tem njegovem sklepu.

Proti večeru se je zbralo ljudstvo »na Košaci«, kjer so v naslednjem stoletju sezidali cerkev sv. Trojice, in tam je Erazem obrazložil nekaj glavnih nauk evangelijskega ter ljudem pojasnil, v katerih naukih je rimska cerkev zapustila Kristusa.

Posebno jim je razložil nauke o zakramentih. Kakor sta bila v starem testamentu kot posebna znamenja božje milosti postavljena le dva zakramenta, namreč obreza in velikonočno jagnje,

tako — je dejal Erazem — sta postavljena tudi v novem testamentu le dva zakramenta, sv. krst in sv. večerja Kristusova. Krst je zakrament ali očitno božje znamenje, ker se človek po Kristusovem ukaz oblije z vodo in se pri tem izreko besede: Jaz te krstim v imenu Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Vnanje vidno znamenje pri krstu sta torej voda in božja beseda, pri sv. večerji pa vino in kruh ter zopet božja beseda. Rimska cerkev uči, da je še pet drugih zakramentov, ali to je sv. pismu nasprotno. Za vsak zakrament sta potrebni dve reči: najprej Kristusova — ne papeževa — beseda, s katero je zakrament postavljen in s katero je združena zveličevalna božja milost, potem pa vnanji element kot očitno znamenje, kateri element je Kristus sam določil. Pri krstu je ta element voda, pri sv. večerji pa kruh in vino. Birme Jezus ni poznal. Niti je določil, da naj se birmanec pomaže z oljem, niti tistih besedi, ki jih izreče škof pri birmanju, in tudi v sv. pismu se nikjer ne najde, da bi bil Kristus taki birmi dal obljubo svoje milosti in odpusčanje grehov, kar je vendar potrebno za vsak resnični zakrament. Birma ni torej nič drugega kot človeška postava. Tudi pokora se ne more imenovati zakrament, zakaj pokora nima nobenega ta-

kega vnanjega, vidnega znamenja, kot je pri krstu voda in pri sv. večerji kruh in vino. To isto velja za zakrament sv. zakona, kajti tudi ta nima nobenega vnanjega, od Boga postavljenega znamenja niti božje obljube, da bi po njem mogli doseči odpusčanje grehov. Zakon se je šele v 12. stoletju začel smatrati kot testament. Takrat in še pozneje je bilo med rimskimi duhovniki mnogo preprirov zaradi zakramentov. Šele cerkveni zbor v Florenciji leta 1439. je določil, da je sedem zakramentov, kar je tridenški zbor l. 1545. potrdil, češ, ker je sedmero poglavitnih čednosti, sedmero pogravitnih grehov, sedem dni v tednu, sedmero zvezd in svečnikov v skrivnem razodetju, mora biti tudi sedmero zakramentov. Ako je zakon zakrament, zakaj pa uče rimski duhovniki, da je mesen stan, v katerem človek ne more biti Bogu všeč? Ako je zakon zakrament, zakaj pravijo, da je boljše in blaženejše biti v devištvu. Če je devištvo boljše kot zakon, zakaj pa ni potem devištvo zakrament. Sicer pa so bili skoro vsi verni in sveti ljudje, o katerih poroča sv. pismo, oženjeni, tudi sv. Peter in več drugih apostolov. Posebno je krivično, da se duhovnikom brani zakon. Sv. pismo naravnost zahteva, da mora biti duhovnik oženjen, dočim pravi rimska cer-

kev, da je za duhovnika večji greh oženiti se, nego se pregrešiti z nečisto stjo. Rimska cerkev je uvedla tudi zakrament mašniškega posvečenja, a tudi to ni božja nego človeška uvedba, zakaj nikjer v novem testamentu ni brati, da bi bili Kristus ali njegovi apostoli z oljem mazili pridigarje in jih tako posvečevali. Isto tako se je tudi maziljenje z oljem na smrtni postelji proglasilo za zakrament, dasi tega Kristus ni ukazal. Z oljem, o katerem se bere v evangeliju in v listu sv. Jakoba, se je delalo čisto kaj drugega, kakor se dela dandanes. Apostoli niso ljudi mazili k smrti, temveč da bi na čuden način ozdraveli po moči Kristusovi, vsled česar se apostolsko maziljenje z oljem nikakor ne strinja z današnjim poslednjim oljem, nego je eno drugemu nasprotno, kakor življenje in smrt.

O takih in enakih rečeh je govoril Erazem zbranemu ljudstvu. Govoril je rezko in drastično, kakor je bila tedaj navada in kakor se mora govoriti preprostim ljudem. In govoril je s tisto notranjo oduševljenostjo, kateri se nihče ne more ustavljati in ki potegne množice za seboj, ne da bi vedele kdaj.

Le Anton Magajna je ostal bladen in ravnodušen, in je komaj poslušal, prav kakor da ga Erazmova izvajanja nič ne zanimajo.

Ah, kako je bilo to krasno, je vzkliknila sodnikova Anka, ko je Erazem končal svoj govor. Zdaj se je pokazala prava moč besede božje in moč pravih nauk Kristusovih. Njeni smejoči se pogledi so iskali Erazma, ki je kakor apostol hodil med ljudmi, jim stiskal roke, jih bodril naj vztrajajo v boju proti papistom, in obetal, da jih obišče vse, ter jih podučil o pravi veri in o pravih naukih Zveličarjevih.

Delala se je že tema, ko so se iz drugih krajev došli ljudje odpravili ali peš ali na vozovih na svoja domovanja. Zaradi tega pa vendar še ni na Vrhniki nastal mir. Po krčmah je bilo vse živo in vse je bilo veselo kot že dolgo ne. Mladina se je vdala radovanju in je plesala in prepevala, starejši ljudje pa so se zabavali s pogovori o dogodkih tega dneva. Splošno pa je vladalo spoznanje, da je ta dan zmagala tudi na Vrhniki ideja reformacije in da je v vrhniskem okolišu odklenkalo papistom.

Vrhniski župnik Kozina je pa bil na večer vendar prav vesel. Vsa jeza, ki ga je lomila čez dan, ga je bila hipoma minila, ko je stopila pred njega gospa Angela in mu razodela, da je Erazem — ubegel menih iz Bistre.

(Dalje prih.)

vzvišenih besedah navduševal gasilce za plemenito delo. — Težko je bilo dobiti za ta dan duhovnika, ki bi opravil tretjo mašo za gasilce in za druge goste, osobito ker je bilo prav tisto nedeljo v Ribnici žegnanje in ni mogel noben duhovnik od doma. Potrudil se je domači g. župnik ter naprosil zgoraj imenovanega gospoda, ki je rad ustregel naši želji ter drage volje prihitel iz Celja, da poslavi to redko praznovanje. Iskrena hvala obema. — Po končanem blagoslovu je govoril g. načelnik Ig. Merher ter tožil, kakšni bridki časi so bili tedaj, ko se je ustanovilo to društvo. Malo priznanja, a veliko nasprotstva ter zaničevanja. Ko je zastavo izročil zastavonoši je godba zasvirla avstrijske himno. — Pri defiliranju, ki se je vršilo koj nato pred načelniki gasilnih društev, c. kr. uradniki in učitelji, je nastopilo 109 uniformiranih gasilcev. Po opravi je bil na krasno urejenem vrtu g. Ign. Merherja banket, katerega se je udeležilo okrog 80 oseb, med njimi domači občinski odbor. Prvi je napil g. načelnik Ign. Merher presvetlemu vladarju, kot prvemu zaščitniku gasilnih društev. Navdušeni »živio!«-klici in »Slava vladarju!« so zazorili, ko je bil govor končan. Godba je zasvirla, in vsi navzoči so stoji zapeli cesarsko himno. Koj na to je načelnik po imenih pozdravil zastopnike uradov, šol, gasilnih društev in domači občinski odbor. Spomnil se je tudi ribniške posojilnice kot prve dobrotnice našega društva. G. A. Rudesch, načelnik ribniškega gasilnega društva je v kratkih in jedrnatih besedah označil pomen društvene zastave in napil gospe kumice. Gospod A. Šutej je čestital g. Ign. Merherju kot ustanovitelju slovenskega velevarja pri gasilnih društvih. V krasni hrvaščini je navduševal vse navzoče za slovensko vzajemnost, obenem pa omenil, da ne mara žaliti s tem nobene narodnosti. Navdušeno pritrdjevanje je bilo plačilo za njegov govor, godba pa je zasvirla znano hrvaško koračnico »Junak iz Like.« Načelnik G. Oberstar iz Sodražice je v obširnem govoru slavil g. Merherja kot ustanovitelja slovenskega poveljstva pri gasilnih društvih. Spominjal se je na one žalostne čase pred 25 leti, ko so se morala vsa slovenska gasilna društva posluževati nemščine; dalje opominjal navzočih gasilce, naj ostanejo vztrajni v tako plemeniti službi ter poudarja, da ostane vez bratske ljubnosti gasilnih društev nepretrgana. Škoda, da krasnega govora zaradi obsežnosti ne moremo navesti doslovno. Na to je govoril slavnostni govornik g. Iv. Rus, župan iz Loškega potoka. In kaj naj rečem o Rusu? Ta je rojen govornik. V jedrnatem govoru razlaga tužni položaj gasilnih društev sploh in omenja, da se nismo, zbrali zgolj zaradi zabave, temveč da se navdušujemo za nadaljni razvoj društev. Vse navzoče pozivlja, da prekoračimo društva podpirajo po svojih močeh. »Dajmo jim«, pravi govornik, »saj damo sami sebi. Ona varujejo naše imetje. In kaj je človek, kaj šele narod brez imetja? Prišli smo danes le, da pokažemo, koliko je naše navdušenje za dobro stvar. Toda, kdor je v resnici človekoljuben, naj ne bo samo pri veselici, ampak pokažimo ob vsaki priliki v dejanju, kaj je človekoljube!« Skoraj pri vsaki stavku je moral prejenjati, kajti navdušenega odobravanja ni bilo ne konca ne kraja. Po končanih govorih je tajnik prebral brzojavne pozdrave. Brzojavili so: Zveza krajskih gasilnih društev, gasilna društva Ljubljana, Trebnje, Stari trg; c. kr. sod. svetnik Višnjak; Anton Križman, Cerknica; Fišer, Travniki; društva Wunderlje, Topusko; Heuberger, Kordiš, Lavrič, Knaps, Kosmerl, Koy iz Travnika. Gospod dr. Fr. Novak pa je pismeno čestital društvu, osobito njegovemu načelniku Ign. Merherju. Po banketu je bil koncert, pri katerem je sodeloval poleg godbe tudi ribniški pevski klub, kateremu bodi izrečena na tem mestu najsrčnejša zahvala, saj se je mnogo trudil za to slavnost. Mnogo veselja je bilo zvečer pri prosti zabavi na čarobno razsvetljenem vrtu. Žal, da so morali mnogi oditi zaradi oddaljenosti že v mraku. Ničde pa ni mogel prehaliti veselih uric, ki jih je preživel v družbi dragih tovarišev. — Vse priznanje pa zasluži preb. gospe Ana Merherjeva, ki je priredila tako izborni banket, kakršnega ni pričakoval nihče. — Ne moremo si kaj, da bi tudi glede godbe ne izrazili svojega mnenja. Ljubljanska društvena godba igra, kar se je že večkrat povdajalo, tako, da lahko tekmuje z vojaško. Nikakor pa se nam ne zdi umestno, da se ž njo pošilja društveni odborniki zaradi nadzorstva. To vpliva demoralizirajoče na godbo in je poniževalno za kapelnika. To se je pokazalo pri naši slavnosti. Če kapelnik ne more vzdržati discipline, odborniki je tudi ne bo. O darovih za društveno zastavo poročamo pozneje.

Od Reke do Senja.

Spoštovano uredništvo!

Prosim Vas, da blagovolite sprejeti v Vaš cenjeni list kot odgovor na Poslano: »Slovenec o Kraljevi« te le besede:

»Iskreno obžalujem, ako me je prvo ogorčenje pri popisu nočnega razgrajanja v Kraljevi zavelo, da sem rabil nekaj preostrih izrazov, ter izjavljam, da mi ni bilo ni kraj pameti, da bi hotel dirati v čast kogarkoli, ter dotične gospode in dame uverjavam, da jih osebno visoko čišlam.

Kar se pa tiče onega zelenega gospodiča, ki me je v dopisu Vašega cenjenega lista od 20. avgusta t. l. nesramno napal, ne smatram za vredno, se ž njim prepirati, nego mu poleg drugih psov, katere je zabrusil proti moji osebi, oprasčam tudi drznost, s katero mene pošilja v Stenjevec ali pa Studence. Komu bolj pristojno bori- vev v teh zavodih, lahko vsak nepristrani motrilec razsodi: meni, ki sem zahteval pomoči proti ponavljane- mu ponočnemu motenju miru, ali njemu, ki je sam priznal, da mu je vroče sonce kraljevaško mozeg tako usijalo, da si domišlja, da je kje v olikanih krogih navada, dajati razbeljenim možganom hladila s ponočnim razgrajanjem, in da je upravičen večkrat zapored s svojimi drugovi posle polnoči s koncerti na javni cesti motiti mir; (vršilo se je petje ne na »rivi«, kakor trdi dopisnik v 183. št. »Obzora« od 11. avgusta t. l., nego na Štrossmajerjevem šetalšču in po drugih ulicah).

Kdo more mene siliti, da moram v kopalšču jaz in moja družina vsak večer pričakovati, kdaj se bo de družini usijanih glav poljubilo, konec narediti nočnemu nemiru, in šele potem leči k počitku? Grenko se nisem pritožil samo jaz o rušenju miru, nego tudi različne druge rodbine izven kroga Vaših znancev, jaz pa sem imel edini pogum, protestovati proti takemu, ne poedinemu, početju, nego ki se je ponavljalo.

Sprejmite, gospod urednik, izraz mojega spoštovanja

R. Perušek.

Na podlistek g. prof. Peruška smo prejeli naslednji popravek:

1. Nije istina, da hotel u Kraljevi gradi konzorcij bečkih kapitalista, — več ga gradi sam vitez Olschbaur.
2. Nije istina, da je Olschbaur načinil brod za vodo, č ne bi Kraljevčani poginili od žedje; več ga je on sagradio za dovoz vode, koju je trebao kod gradnje hotela, a sada samo uzajmno občini. Brod pako ne voze zidari Olschbaurovi, već ljudi, koji vođu prodavaju i tako se naplaćuju.
3. Nije istina, da će vodovod istom Olschbaur graditi, već se vodovod mjesec dana gradi, ito na trošak visoke vlade (28.000 kr) i obč. Kraljevica (30.000 kr).

4. Nije istina, da u Kraljevi nema voznoga reda, već je istina, da se pomorski vozni red nalazi u čitaonici i u svakoj gostionici na vidljivom mjestu, a željeznički se dobiva u narodnoj kavani.

5. Nije istina, da je občina prodala kupalište Olschbauru, već ga je dioničko društvo prodalo, čije je i vlastništvo bilo, ito ne za 15.000 fort, već za 27.000 kruna.

6. Nije istina, da u Kraljevi u obće nema dobra vina, već je istina, da je u mnogim gostionama crno vino jako dobro, a krivo bi prisegao g. Perušek, da je bilo ma u kojoj gostionici šećereno. (G. Perušek nema pojma kakova su primorska vina.)

7. Nije istina, da se u Kraljevi prodaja nezrelo voće za užitak, već je istina, da se ne povse zrelo voće prodaja za ukuhanje.

8. Nije istina, da se u Kraljevi ništa ne pazi na higijenu — došta je navesti, da niko ne može dobiti stana, koji na plućima boluje.

9. Nije istina, već izmišljotina, da su članovi slovenskog kazališta isto ostali dužni u Kraljevi.

Obćinsko poglavarstvo i Društvo za poljepšanje u Kraljevi.

Opomba uredništva: S tem je ta prepis pro domo »Slovenskega Naroda« končan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. avgusta.

— **Osebnosti.** V področju politične uprave so izvršene naslednje spremembe: koncipist v Kranju dr. Viktor Schweigel pride k deželni vladi; konceptni praktikant v Postojni dr. Leopold Žužek je imenovan koncipistom in pride v Novo mesto; okr. komisar v Kočevju Ed. Grunn in koncipist pri okr. glavarstvu v Ljubljani Ignacij plem. Ruber prideta k dež. vladi; okrajni komisar v Kamniku dr. Av-

gust vitez Banizza je premeščen k okr. glavarstvu v Ljubljani, koncipist v Novem mestu Leon Grasselli k okr. glavarstvu v Postojni, koncipist pri dež. vladi Friderik Sima k okr. glavarstvu v Ljubljani, koncipist pri dež. vladi Fran Višek k okr. glavarstvu v Kranju, konceptni praktikant dr. Ivan Lininger pa k okr. glavarstvu v Kočevju. — Poštni praktikant Leopold Klepec je imenovan poštanim asistentom v Št. Petru; poštni pom. uradnik v Sp. Logatcu Ivan Murschetz je imenovan poštarjem v Bovcu.

— **Šuklje — vzor značajnosti.** Marsikdo se gotovo še spominja znanega ljubljanskega berača, kateri se je imenoval »Rompompom«. Bil je silno klepetav. Poleg svoje klepetavosti pa je imel ta prosjak še to lepo navado, da je mimogrede gospode in gospe znal prav pohlevno in milo vbojajmo prositi; kadar pa je prejel zaproseni dar, je začel na vso grlo kričati ter na najzlobnejši način psovati dobrosrčne darovalce. — Temu beraču je vsekako podoben Fran Šuklje, po domače graščak na Kamnu. Tudi ta je poprej pohlevno prosil, zdaj pa napada in grdi brez vsakega stvarnega razloga. Do tega stvarnega prepričanja sem prišel, ko sem bil imel priliko čitati nekaj takih pisem, katera je Šuklje pisal leta 1885. in 1891. našim narodnim učiteljem-trpinom. Kako pohlevno in iskreno je prosil nekdanji skromni gimnazijski učitelj in sedanji dvorni svetnik ter vsegamogočni graščak na Kamnu učitelje, da so delali zanj in mu pripomogli priti do mandata državnega in deželnega poslanca, bo menda zadostovalo, da navedem le nekaj stavkov iz omenjenih pisem.

»Bližamo se hudi odločilni bitki, in torej se obračam znova do Vas z iskreno prošnjo, da mi ostanete zvesti ter volitev moje podpirate s svojim glasom in svojim vplivom. Opreznosti torej treba, zlasti v sedanjem položaju, kateri Vam bode itak popolnem jasen. Najhujši protivnik moj je »Slovenec« in »Slovenska stranka«. Sovražstvo njeno izvira posebno iz tega spoznanja, ker zna, da me nikdar in nikoli ne pridobi svojim nameram, ker predvsem predobro ve, da se bodem energično ustavljal vsakemu poskusu, učitelstvu zopet naložiti prejšnjo duhovsko nadlodo. Za Vas se gre, gospodje učitelji, — če se zanimate za svoje nezavisnost in boljše bodočnost, potem morate stati odločno na moji strani! Prosim Vas še enkrat, delajte s prijatelji svojimi za pošteno stvar, in glejte, da štrečno zmedemo nasprotnikom.«

»Tudi do Vas, čegar delavnost visoko spoštujem, obračam se danes z uljudno prošnjo, da me blagovolite krepko podpirati v vašem mestu. Kaj bodem izgubljaj nepotrebnih besedi, čemu tiste piškave fraze in obljube? Nič se nisem spre- menil, kakor dosedaj hodil bodem i znanprej isto pot, zmerom v svojih nazorih, naroden v svojem mišljenju, za blagor svojih volilcev vedno vnet ne le z besedo, temveč tudi s premišljenim dejanjem.«

Kajne, prekrasne besede gospoda Šukljeta. Naj bi bile iste le resnične! Kdo ne bi šel z ozirom na take lepe obljube za svojega zvestega zastopnika s pogumom v volilno borbo? Zato so tudi učitelji vzle vsem grožnjam neustrašeno zvesto stali v hudem boju za Šukljeta čeprav so nekateri imeli materialno škodo in si nakopali vrhu tega še preganjanje in dosmrtno sovražstvo fanatičnih klerikalcev. In Šuklje sam mora javno pripoznati, da so mu le učitelji pripomogli, da je leta 1885. pri ožji volitvi z neznanostno veščino — menda samo s 3 glasovi — zlezl v državni zbor in od tam pozneje priplazal celo na stol dvornega svetnika, četudi le za malo časa. Nadalje naj bi Šuklje tudi včasih mirno pomislil, da bi kljub svojimi neprecenljivim vedom in zaslugam na šolskem polju cele obširne Avstrije sedaj čepel v kakem neznanem mestecu le kot pensionirani gimnazijski učitelj. Da je dosegel v posvetni službi V. dinovni razred in pozneje postal imoviti graščak na Kamnu, se ima zahvaliti edinole požrtvovalnim volilem dolenskih mest in značajnim učite-

ljem, dasi jim tudi zdaj očita »pomankanje obsežnejše splošne izomike«. Pa kakšno hvaležnost izkazuje vrli moji svojim prijateljem, oziroma do- brotnikom? Ogrditi in smešiti jih hoče javno pred svetom, zanašajoč se, da si s tem pri stranki, katero je vedno smrtno sovražil, pridobi neveljavih zaslug in več zaupanja. Pa daleč se motite, gospodine! Seveda, ljudem »Slovenčev« stranke veselja poskakuje srce, ker jim s svojo tercijalsko zgovornostjo prijetno šegadeče živce s tem, da na najostudnejši in nečedni način napadate po- šteno in požrtvovalno narodno stranko in ž njo vred moderno novo šolo. Bodite uverjeni, pobožni mož, da tudi v tej »dobri in lepi stranki«, h kateri spadate v novejšem času, nimate posebne simpatije, — zaupanja pa niti toliko ne, kakor kak perijok v Greciji. Morda si pa v svoji nadutosti celo domišljujete, da postanete s tem slaven politik in reformator, ker se Vaše cenjeno ime šestokrat omenja v javnosti. O ne, tudi v tem bi se motili! Saj se med junaškimi Grki tudi pogostoma imenuje grd malo- pridnež Efilajt, čigar ime živi v pro- kletstvu razžaljenega naroda. Tudi ime Šuklje bi utegnilo priti sčasom zbog nelepega značaja v tako luč pred svetom, da bi se marsikdo čutil onečastjenega, javno občevati z ena- kimi značaji. Naj bi se pobožni in izdelani gospod dvorni svetnik v pri- hodnje vendar nepotrebno ne štilil in ne vtilkal v politične zadeve, tem- več naj bi raje lepo molil za svoje prijatelje in dobrotnike, ker ima na razpolago dosti prostega časa. Amen.

— **Nemški katoliški shod v Reznu** je priredba, ki se pač tiče Nemcev in valed tega ni tam ne Italijanov, ne Francozov, ne Špan- cev, dasi so vsi ti katoličani. Samo Slovani so napravili izjemo. Kakor čitamo, je zadarski nadškof Dvornik pohitel v Rezno in imel na katoliškem shodu velik govor. Ali hoče ta »hrvaški« prelat poma- gati Nemcem pri stavbi nemškega mostu na Balkanu. S cer je pa zna- čilno, da so na tem katoliškem shodu bridko tarnali, kako v Avstriji na- preduje »Proč od Rima«, na Fran- coskem pa se širi Voltairov duh.

— **»Danicarji« najneumornejši razširjalci narodnega kolka!** Ko je upeljala pred dobrim mesecem »Prosveta« narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Me- toda so se začeli temu upirati kleri- kalni dijaki, ker niso mogli prenesti, da bi »Prosveta« preje realizovala dobre misli kot oni. Iz gole zavisti so na- nesli v »Slovenca« celo gomilo gnoja, da bi oblatili pred svetom društvu, ki je dalo na Kranjskem za kolek inicija- tivo — ker je pač nikdo drugi ni hotel dati. Zaslepljeni vsled stranskarskega fanatizma pa se niso prav nič vznemirjali, čeprav so vedoma hoteli škodovati do- bri narodni stvari samo zato, ker ni bila v njihovih rokah. Dasi se pa v javnosti niso upali principialno naspro- tovati, pa so si izmislili ligurijanski izgovor, češ, da so proti temu, da ima »Prosveta« kolek, kar pa je seveda eno in isto. Njihovo stremljenje je imelo zaželjeni uspeh. Klerikalni tabor je bil hipoma alarmiran, da se postavi kolku po robu. »Slovenec«, ki je prvotno obljubil tiskovne za kolek, je besedo po- žrl, Brusova klerikalna tabakarna pred Škofijo je odklonila prodajo na- rodnega kolka in »Danicarji« so bili edini slovenski dijaki, ki so psovali »Prosveto« zato, ker je upeljala na- rodni kolek, mesto da bi z ozirom na dobro stvar akcijo podpirali in vsaj kolek razpečavali. To bi tudi tem lažje storili, ker je »Prosveta« takoj izjavila, da rade volje izroči kolek družbi samo če bi ga ona sprejeti hotela! A tega niso storili, in danes lahko pribijemo, da se ni oglasil niti en »Danicar« do 18. t. m. pri centrali z željo, da bi rad razpečeval kolek! Prirodno! A še nekaj je značilno zanje! Malkontentni »Danicarji« so bili pri zadnji odsekovi seji za »Narodni kolek« dne 18. t. m. vabljeni, da pridejo že itak z delom preobloženi družbi na pomoč pri raz- pečevanju narodnega kolka. Drugo dijaštvo se je res že v petek in soboto radevolje odzvalo in prišlo. Klerikalnih

zastopnikov ni bilo! Seveda veliko bolj komodno je sedeti v varnem, za hrbtno imunnega poslanca krasti čast in blatiti dobre stvari, kot pa prijeti se realnega dela. In vendar bodo ti noto- rični narodni sleparji še nastopali kot kristalni narodnjaki, kot neumorni na- rodni delavci itd. itd. Sicer pa tiho! Če ne se »Danicarji« njeze in razpro- dajo v kratkem toliko kolka, da poide zaloga!

— **Odhod poštenega duhovnika.** Iz brdskega okraja se nam piše: Pred nekaj dnevi je moral zapustiti miroljubni mož stare vere, častiti gospod Ignac Koren moravsko kaplanijo ter nastopiti službo kot ekspozit na Ubelskem na Notranj- skem. Moral se je posloviti od mišne moravške doline ter od prijaznih mu Moravčanov, kateri sedaj obsojajo častitega gospoda kaplana Martina in visokočastitega gospoda dekana, katerih hudobija in zavist je poglala sivolasega starčka proč od njih. — Skoro 12 let je častitljivi gospod Koren mirno preživel med Morav- čani, on ni bil hujskač, ni bil raz- grajač, ampak bil je usmiljen, rado- daren in miren človek, ki ni nikdar rad uklonil svojega tilnika pred po- litičnim poveljem svojega šefa. Kot duhovnik stare vere je grozno sovra- žil katoliško izobraževalno društvo, kakor tudi ustanovitelja njegovega — slovečega kaplana Martina, ki je bolehnega starčka dražil s tem, da je v kaplanski sobi odpiral okna in mu delal prepih, ga zaničeval po po- balinsko in intrigiral zoper njega pri visokočastitem gospodu dekanu. Zo- pern mu je bil sostanovalec, ki je goljufal visokočastitega z brlečo sve- tilko in uhajal v temno noč. Neki psalmist pravi: »Ljubijo temoto, ker so hudobna njih dela.« — In ravno radi tega, ker je blagi starček sovra- žil infamnega kolega ter njegovo ostudno politiko, prikazal se mu je tudi v podobi visokočastitega gosp. dekana neusmiljen preganjalec. Srce se je trgalo ljubeznivemu gospodu Nacetu vsled te hudobije, kar je pri slovesu na prižnici očitno pokazal, kajti rekel je: »Božja previdnost je, in če ni božja, je pa človeška, da moram iti od tod.« Solze so mu za- livale oči, in ni se hotel odpeljati na dekanovem vozu, odšel je, kakor menda še nikdar nobeden moravski kaplan — črez Limbarsko goro na svojo novo službo!

— **Uspehi klerikalizma.** V Marebergu na Sp. Štajerskem so imeli v nedeljo veliko slavnost: po- ložili so temelj nemški reformacijski cerkvi. Našim klerikalcem seveda ni jasno, da so tega sami krivi, ker s svojim verskim fanatizmom silijo ljudi, da beže iz katoliške cerkve.

— **Narodni kolek** je akad. ferijalno društvo »Prosveta« pretečeni teden oddalo »Družbi sv. Cirila in Metoda«. »Prosveta« je prejela 477 700 kolkov, od katerih jih je oddala v prodajo 568 617. Vrnjenih je bilo 39 132 kolkov. Ostalo je tedaj v za- logi 248 215 kolkov, ki jih je »Pro- sveta« izročila »Družbi«. Od 16. julija, kar se je »Prosveta« ustanovila, do 18. avgusta ji je bilo plačanih 42 829 kolkov t. j. 856 58 K. Skupnih dohod- kov je bilo pri narodnem kolku 1326 73 K, stroškov 663 57 K. Med izdatki so glavne postavke: vrnitev za prvi čas pri upravi »Omladine« narejenega dolga 305 K, češki tis- karni »Unie« v Pragi, ki izdeluje kolek 155 K za pol milijona kolkov in vloga za čekovni račun 163 K. »Družba sv. Cirila in Metoda« ima prejeti od tiskarne »Unie« še 70 000 že plačanih kolkov. Prodani inventar ima 150 K kupne vrednosti. Stroški bodo odsej minimalni. Narodni ko- lek je s tem z uspehom uveden. »Družba sv. Cirila in Metoda« bo delo nadaljevala po načrtih »Pro- svete«. Pripomimo še, da kolek pro- dan od »Adrije« na Goriškem pri- pada Šolskemu domu. Skupidek kolka v ostalih deželah pa pripada ves »Družbi sv. Cirila in Metoda«.

— **Otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda na Savi pri Jesenicah** Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je sklenila v odborovi seji dne 10. avgusta t. l., da še letos prične graditi svoj lastni šolski dom za otroški vrtec na Savi pri Jesenicah. Skrb za izvršitev tega sklepa je družbeni odbor poveril od- borniku prof. dr. Ivanu Svetini, biva- jočemu sedaj na pitnicah v Žirov- nici na Gorenjskem. — **Važnost Je-**

senic v narodnem oziru je znana. Poleg tega pa bo otroški vrtec na Savi pri Jesenicah, ki bo imel dva oddelka, jako dobrodelna naprava za mnogoštevilne otroke tamošnjih večinoma revnih tovarniških delavcev. Že je prejel družba sv. Cirila in Metoda lepih darov posebe za »Jeseniški vrtec«, za kar se blagim darovateljem iskreno zahvaljuje. — A ker bo nova zgradba zahtevala precejšnjo svoto, kakršne bi družba s svojimi rednimi dohodki ne vzmogla, in za katero dosejani darovi še nikakor ne zadostujejo, obrača se družbeni odbor o tem za ves slovenski narod v evlevažnem podjetju — brez sile, sicer vendar pa z zapuno prošnjo do vseh zavednih Slovencev, naj pomagajo družbi izvršiti to podjetje tako, da ji ne bo treba v to svrhu delati dolgov, ki bi jo ovirali v njenem rednem delovanju. Darovi, namenjeni posebe za »Jeseniški vrtec«, naj se pošiljajo v počt niški dobi (po poštnih nakaznicah) na naslov: Profesor dr. Ivan Svetina v Žirovnici na Gorenjskem. Ako pregledujemo imenik pokroviteljev družbe sv. Cirila in Metoda v družbenem koledarju, čitamo tu mnogo imen slovenskih rodoljubov, ki nikakor niso bolj imoviti nego mnogi drugi, ki se doslej še ne nahajajo v tem imeniku. Naj bi poslednji porabili to priliko v to, da z veledušnim darom (200 K) za »Jeseniški vrtec«, katere svota se lahko plačuje tudi polagoma — v več obrokih, postanejo pokrovitelji družbe sv. Cirila in Metoda. Kdor pošlje 20 K, postane ustanovnik. Oboji naj se hkrati izrazijo, h kateri podružnici naj jih prištevajo kot pokrovitelje ali ustanovnike. Dobrodošli pa so tudi manjši darovi, ker »zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača«, ali — če ne palača, pa vsaj lično in primerno zavetišče za našo slovensko dečo. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Nekoliko spominov v album vsem, katerih se tiče.** Piše se nam: Ob priliki otvoritve »Narodnega doma« v Brežicah se je marsikaj pripetilo, kar bi bilo škoda pozabiti. — Kako se je slavnost vršila, je znano. Samo nekoliko oseb, ki so se odlikovale ob tej priliki, moramo še naslikati. — Najbolj se je odlikovala celjska policija. Ta si je nabrala v Brežicah nevenljive slave. To so res pravi čuvaji miru in pravice. Takoj ko so prišli »Sokolci« v Brežice, ko se je tisti sprevid tisocev bližal nemški hiši, že so bili policaji na mestu, da bi preprečili Slovencev dati duška svojim čutom. Zastonj! Celjska policija še ni tako močna, da bi zadušila tisoč glasni »Živica«. To je bil prvi poraz. Drugi poraz je bil zvečer, ko je hotela št. 4 aretovati nekega Sokola. Pravijo, da je št. 4 pozneje glasno klela sokolske pešči. Tretji poraz je povzročil sam okr. glavar pl. Vistarini, ki je poslal v ohranitev božjega miru celjsko policijo v zaslužni pokoj. Žalostna policija, katere se more odstraniti, da nastane mir. Zadnji poraz je bil drugega dne v Rajhenburgu, kjer so slavno policijo izžvižgali. Celjski branitelji miru so dali duška svoji omiki s tem, da so kazali dolge nosove onim, ki so bili na peronu. Kaj fina je tudi brežiška policija. Tam zunaj Brežic sta se porodila izvrstna fanta, ki skrbita za red v Brežicah. Do danes še ne znata nemški — pa navdušena Nemca sta vendar. Morda radi milega krubka. Leta 1896 sta v družbi še dveh napala mirne slovenske dijake in bila zato zaprta. Kmalu nato sta postala policaja. O gospodu Žerjavu se še govori nekaj drugega — hm! Ta dva sta torej tudi pokazala svojo posebno omiko s tem, da sta besnela nad vsakim Slovincem, dočim so Nemci smeli »hajlati« kolikor so hoteli. To lepo družbo je vodil »Nemec« »Šalaun«, ki je ta dan nosil uniformo. Bog ve, kje so jo iztaknili. Pravijo, da je nosil nekaj časa na svoji sabljici zlat portepet, katerega je pa kmalu z rdečim zamenjal. — To je bil vodja vsej policiji. — Haj! Lep gospod je tudi »Nemec Kalb«. Oh, kolikrat ga je oštela mati v slovenskem jeziku. Samo Slovenci ga živijo, kakor bi sploh morali vsi brežiški hajlovci gladu poginiti, ko bi bilo geslo »svoji k svojim« povsod v veljavi. In vendar toži ta gospod nekega Slovence, ker je ta baje rekel: »Abzug nemški psi«. Pravijo, da je več pripravljenih to s prilego zanikati. Gospod Kalb, tako tožbo more vložiti le kakšno tele, ki je kruha presito. Pri vходу Sokolov v Brežice, so tulili v liuah nemškega doma trije gospodje »Abzug«. To so bili Oder, Pajdaš in Suša. Oder je bil pri Sv. Jurju Slovencev in je nosil slovenski trak prav čisto in prsih. Služba pri Matheisu ga je drugačnega napravila. Sedaj je glavni izzivalec med Nemci v Brežicah. Sicer ga pa tudi Nemci ne marajo. Ta gospod se je tudi s tem odlikoval, da je v Pajdaševi družbi metel kamenje na Sokole. Potem so ga

žandarji aretirali. Pri gradu se je nato vršil lep prizor. Gospod Matheis je srečal svojega uslužbenca, ko so ga gnali žandarji. Zardel je, in šel na drugo stran ceste, Bog vas blagoslovi Vi prijatelj Slovencev, in Vam daj še večkrat priliko gledati takšne prizore. Pajdaš je brežiški nemški brivec. To človeče živi samo od slovenskih kmetov. To revče je bilo nekaj brivski pomočnik pri nekem brivcu Fejerju, ki ga je tudi izučil. Fejer je bil navdušen Slovan. Pajdaš je imel svojo tamburico popolnoma prepleteno s slovenskimi in hrvaškimi trakovi. Pel je vedno »Lepa naša domovina« in »Crna zemlja naj pogrezne tega kdor odpade«. A prišli so drugi časi. Gustelček sicer še ne zna nemški, a postal je »Nemec«. Fejer je zbolel, Pajdaš je prišel kot pomočnik v Brežice. »Südmärka« mu je kupila opravo in takoj je postal iz Slovenca in Hrvata — Nemec — kakor bi bil vzrasel sredi Nemčije. To je značaj! Kolikrat je že imel opravila zaradi svoje srbitosti. Leta 1896 ob slov. pevski slavnosti so ga Sokoli nabili. Gospa Drnškovič ga je v svoji gostilni radi njegovega lepega obnašanja v svoji sveti jezi podrla z zausnico pod mizo. — Tudi on je napadel s kamenjem Sokole, potem pa kot hraber Nemec pobrusil pete. — Slovenci iz okolice, ali se ne bojite, da Vam ta poštnjak enkrat vsled svoje ljubezni do matere Germanije prereže vrat s svojo britvijo? Tudi naš duellant, gospod Hinterholzer je bil grozno hud, ker je bila v panorami slika »Brežiški duel« katero je baje slikal akademski slikar Josip Holy. Tožil je sedaj, četudi ne ve, kaj je mislil Holy s tem duelom. A še nekaj je bilo imenitnega, kar je storil ta možak. V šoli je vpraševal otroke, jeli so se starši udeležili te slavnosti. Tiste je potem kot načelnik gasilcev dal izbrisati iz te imenitne družbe. — Gosp. pl. Vistarini ali je politika tudi med šolskimi predmeti? Sploh pa ne vemo, kdaj nas oblast reši tega duelanta. Slovenski učitelj, ki bi se na tak način pregrešil zoper zakon, bi že bil davno šel kure past. Končno moramo še omeniti, da so nekateri pošteni Nemci sami slavnosti udeležili. Pa ti niso renegati. — Položaj v Brežicah je bil prav kritičen in lahko bi bilo nastalo krovitlje. Zabranih je to edinole c. kr. žandarmerija, ki je z izredno požrtvovalnostjo in pravičnostjo skrbela za red in mir. Kakor skala so stali orožniki sredi nemirnih elementov. Izmed teh mož zasluži vsak zaslužni križec. Narod naš jih je akklamiral z navdušenimi kliči: »Živela žandarmerija«. Poveljnik gospod stražmojster je bil povsod. Ko bi njega ne bilo, tedaj bi bilo pač krovitlje neizogibno. A ta zaslužni, obzirni mož je znal tako vestno skrbeti za red in mir, da je ves vihar v hipu utihnil. Čast mu! Žandarmerija je potem dobila proti jutru iz »Narodnega doma« klopi, da so se do smrti utrujeni možje malo odpočili. Videli smo imenitne gospode, ki so nosili tem vrlim možem stole iz »Narodnega doma«. Omeniti moramo, da je same utrujenosti gospod stražmojster proti jutru onemogel. Za vso to požrtvovalnost izrekamo c. kr. žandarmeriji svojo presrečno zahvalo.

— **Vsem slovenskim umetnikom ter članom presojevalnih odsekov.** Podpisani odbor vabi še enkrat vse slovenske umetnike na sestanek, kateri se vrši jutri, v sredo ob 6. uri zvečer v hotelu »Lilija«. Razen tega naznanja, da se zbere presojevalni komite za »Vesno« v četrtek (25. avgusta) ob 9. uri zjutraj v veliki dvorani »Mestnega doma«, jury za umetnike, ne pripadajoče nobeni združbi pa 26. avgusta istotam ob 9. zjutraj. Odbor prosi še, da se vsi prizadeji gg. prav gotovo vdeležijo polnoštevilno in pravočasno teh sestankov, da se morejo vršiti vse priprave za izložbo v redu in kratkem času. — Odbor društva »Vesne«.

— **Iz Cerknice.** Blagorodni gospod urednik! Kako je to, da narodniki »Slovenskega Naroda« navadno vsako drugo nedeljo ne do bimo Vašega cenjenega lista, medtem ko trgovci, ki »Naroda« prodajajo, list redno prejemajo? »Naroda« se nam dostavi ali v nedeljo popoldne, včasih šele v ponedeljek zjutraj. Ker imamo ob nedeljah malo več časa, in ker je ta dan list resnično zanimiv, preskrbeti si ga moramo od trgovcev. Čemu dvojen strošek? Prosim, poskrbite, da se temu nedostatku odpravimo.

— **Nezgodna na železnici.** Med Ratečami in Trbižem je ponesrečil v soboto kovač Waldmann iz belopeških fužin. Hodil je domov po progi, pri čimer ga je zgrabil prihajajoči vlak ter ga vrgel na stran s toliko silo, da si je zlomil obe nogi ter se tudi na glavi močno poškodoval.

— **Boj z divjim mačkom.** V Gorjancih blizu Žumberka je obstrelil grajski nadlogar Danijel Gaspárovic divjega mačka. Pri zasledovanju se je ranjeni maček potuhnil pod neko bukev, a ko se mu je lovec približal na 20 korakov, zagnal se je razkačeni maček v lovca,

vendar se je temu posrečilo, ga s enim strelom usmrtiti. Maček tehtal 8½ kg.

— **Strela je ubila v Drušah** pri Škocijanu hlapca Ivana Marklja, ko je vedril pod neko hrusko, dekle Terezijo Švigljo pa je na prsih lahko poškodovala. Pod hrusko je bilo še več drugih oseb, ki so pa ostale nepoškodovane.

— **Obesila se je v Mariboru** žena železniškega ključavničarja Josipina Pošnik, ker je bila zaradi žaljenja na časti obsojena v zapor.

— **Skrivnosten umor.** V bližini Maribora tik Drave so včeraj zjutraj našli truplo kadih 30 let stare ženske. Kdo je umorjena ženska, še ni dognano. Morilec je žensko popolnoma slekel, pustivši ji samo nogovico. Obleka je bila pometana za grmovje. Žena je imela prerezan vrat in več ran od ubodov v prsa, koža na obrazu je oddrgnena. Sodi se, da je morilec hotel obleko in truplo vredit v Dravo. Tudi o morilecu doslej še ni sledu. Domneva se, da je izvršil umor že v nedeljo nekako ob 9 uri zvečer.

— **Ustrelil se je dr. Jos. Haas,** notar v Smohorju, ki je prišel šele nedavno tja iz Maribora. Neresneža imajo na vesti nemški agitatorji, ki so ga hoteli izigrati kot spretnega organizatorja proti Slovincem, pri tem pa so ga pahnili le v bedo, iz katere se je rešil z revolverjem.

— **Tržaški namestnik** grof Goëss je šel zaradi slabega političnega zdravja za nedoločen čas na dopust in se je odpeljal na Dunaj. Tudi to pot se čuje mnenje, da se več ne povrne na svoje mesto.

— **»Narodni dom« v Trstu.** Za vse slovenstvo v Trstu je krasni »Narodni dom«, ki ga je zgradila tržaška hranilnica in posojilnica, največjega narodnega pomena. Radi tega se je pričakovalo, da se otvori »Narodni dom« s posebno slovesnostjo. Teda zdi se nam, da je bilo to pričakovanje jalovo in da se iz roči »Nar. dom« kar na tihem brez vsake otvoritvene slavnosti svojemu namenu, vsaj v »Edinosti« čitamo, da se ljudje že selijo v »Nar. dom«.

— **Ženska v plamenu.** V Rovinju se je dogodila huda nesreča. Dekla nekega uradnika je hotela s pomočjo petroleja zažgati ogelje. S tem pa je ravnala tako neprevidno, da je z gorečo žvepljeno zažgala petrolej v vrču, ki ga je imela v rokah. Petrolej je eksplodiral, s čimer se je užgala nje obleka. Uboga ženska je zadobila grozne opekline zlasti na prsih, tako da dvomijo zdravniki, da li ji bodo mogli rešiti življenje.

— **V tri leta jece** je bil obsojen na okrožno sodišču v Gorici neki Henrik Arivosto, ker je v neki gostilni v Tolminu izustil besede, žaljive za cesarja. Prisodili so mu toliko, ker je bil prej že obsojen radi t. k. ga čina.

— **Dvojno maščevanje.** V poredki okolici je posestnik Radovan njegov sosed opustobil iz maščevanja vinograd. Sodišče je prisodilo maščevalcu razen kazni še večjo odškodnino Radovanu. Nedavno je šel Radovan v Poreč k sodišču, da se za odškodnino vknjiži na sosedovo posestvo. Dasi je hodil pri belem dnevu in v družbi dveh oseb, ga je maščevalni sosed iz zasede ustrelil.

— **500 rezervistov c. in kr. 27. pešpolka** se je včeraj peljalo s posebnim vlakom iz Gradca k vojaškim vajam v Gorico.

— **Nesreča.** Pred mesecem je v Trbovljah podsul v jami premog Mihaela Terlepa in se mu je zlomila pri tem leva noga. Terlep je bil tako močno poškodovan, da so ga mogli šele včeraj prepeljati v deželno bolnišnico.

— **Napad.** V noči 21 na 22. t. m. je šel iz Zupanove gostilne v Bohinjski Beli domov posestnik Lenart Beguš, katerega je med potom iz neznanega vzroka nekdo napadel in ga dvakrat z nožem sunil v zadnjo stran stegna. Tudi na trebuhu je močno poškodovan. Ker se je Beguš takoj, ko ga je neznanec sunil z nožem v stegno, nezavesten zgrudil na tla, ne ve, ga je li napadalec z roko osuval v trebuh, ali če je hodil po njem. Včeraj so ga do južnega kolodvora pripeljali z vlakom, od tu pa z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **Goljufiva perica.** Dne 16. t. m. je prišla perica Marija J. iz Bizovika h kramarici Frančiški Češnovarjevi ter je rekla, da jo je poslala člena prijateljica Jera Briclejva, ki za Češnovarjevo pere, da bi ji dala na račun 4 K denarja, kar bodeta že pri perilu poravnale. Češnovarjeva je J. ugodila. Ko je pa prišla Briclejva čez par dni s perilom in ji je hotela Češnovarjeva one 4 K zaračunati, se je prepirčala, da je bila ogoljufana. Goljufiva perica se bode morala zago-varjati pri sodišču.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpe-

ljalo v Ameriko 5 Slovencev. — Na Jesenice je šlo 14 Ogrov iz Amra Kiraly. — 140 Hrvatov je šlo z Reke, kateri so se odpeljali v delo k zgradbi karavanske železnice. — 13 Hrvatov je šlo z Reke na Dunaj, 15 iz Zagreba v Heb. 12 se jih je peljalo iz Hrušice v Zagreb. — Danes se je odpeljalo v Ameriko 5 Hrvatov in 7 Slovencev, nazaj pa je prišlo 93 Slovencev in Hrvatov.

— **Izgubljene reči.** G. J. J. P. je izgubila zlat poročni prstan, vreden 14 K — Zlatarski vajenec Martin Lotrč je izgubil zlat uhan z granati, vreden 6 K — Rudolf Zupančič je izgubil bankovec za 10 K. — G. Karolina M. je izgubila ženski svilaat pas. — Črevljarski master Peter Lukas je izgubil polusvilnat dežnik, vreden 4 K 60 vin. — Izgubil se je v soboto popoldne na trgu zlat ščipalnik. Kdor ga je našel, izvoli ga oddati v našem upravnistvu.

— **Brzoparnik »La Lorraine«** francoske prekmorske družbe (zastop potovalna pisarna E. L. Šmarda v Ljubljani) je odplul iz Havra 13. avg. in 19. avg. srečno dospel v New York. Vozil je 6 dni 12 ur.

— **Hrvaške novice.** Škof Strossmayer je zelo pristržno sprejel in pogostil rusko deputacijo, ki mu je pod vodstvom Spiridoviča prinesla diplomu častnega članstva slovenskega dobrotvornega društva v Moskvi. »Novoje Vremja« ima o tem zelo laskav članek. Isti piše med drugimi: »Veliki starček je popolnoma ozdravel. Njegov glas odmeva grokmo in močno. Za Ruse je opravil posebno mašo. Klical je božji blagoslov za rusko orožje in za novorojenega naslednika ruskega prestola, cesarjeviča Alekseja Nikolajeviča. Na pozdravni govor Čerepa Spiridoviča je odgovoril Strossmayer, da želi Rusiji vse dobro, da mora premagati hinavskega sovražnika, kar ona uživa krščansko ljubav. Previdnost bo kmalu pokazala pot za zedinjenje vseh Slovanov. Celo poslanstvo je bilo povabljen na obed k škofu. Med obedom je siv starček ponosno izrazil svoje simpatije za Rusijo. Pri slovesu je škof blagoslovil in poljubil odposlance, ki so bili globoko ginjeni veličanstve in izredne do brote. — Med narkozo je umrl v Šibeniku župnik Marco Laeo iz Neveste. — Stalno kmetijsko razstavo v Oseku so zelo slovesno otvorili 20. t. m. v navzočnosti ministra pl. Čeha. — Nov hrvaški list je začel izhajati v Samoboru pod imenom »Samoborski list«, ki bo izhajal vsak mesec ter zastopal le lokalne interese. — Prostovoljna policija se je ustanovila v vasi pri Lipiku, kjer stanuje več gostov in kjer so se primerile zadnji čas drzne tatvine. Med policaji sta tudi grof Teleky in baron Banffy. Dosegli so kaj prvi dan uspeh.

— **Najnovejše novice.** — Ladjica »Draga«, last umorjene srbske kraljeve drojce, tudi pri tretjem dražbanju ni bila prodana; vsled tega jo pripeljejo na Dunaj naprodaj. — Grozovit vihar, ki je divjal te dni po nekaterih krajih Severne Amerike, je napravil nad 2 milijona dolarjev materialne škode. Najhujše so trpela mesta New-York, S. Paul in Minneapolis. Most čez Misisipi je razjdan; katoliška sirotišnica se je zrušila ter je bilo ranjenih 25 otrok. V Minneapolisu se je porušila mnogonadstropna hiša ter podkopala 200 oseb. V S. Paulu in okolici je ubitih 10 oseb. — Cesar je pomilostil vseh 21 huzarjev, ki so bili lani v Lvovu obsojeni v večletno ječo, ker so se uprli čez tri leta služiti.

— **Veliki manevri v Galiciji** so definitivno odpovedani z ozirom na ljudski blagor, ker je odnotno prebivalstvo mnogo trpelo vsled suše. Vršile se bodo le navadne garnizijske vaje do 7. septembra.

— **Velik izgred** se je pripetil 21. t. m. v Žižkovu (Praga). Nekega vojaka je hotela vojaška patrulja aretovati. Temu pa se je odločno uprla več stov glav broječa množica. Patrulja je začela streljati ter sta bili dve osebi nevarno ranjeni.

— **Štiri osebe** so zgorele pri požaru tovarne za celuloze v Liberich. Tovarnarja Hirschauerja in njegovega sina so zaprli, ker sta na sumu, da sta sama zažgala nalašč. — **Usoden revolver.** Baron Andrej Banffy je prinesel iz Lipika na Dunaj s sabo revolver, s katerim se je pred dnevi ustrelil njegov nečak, sin poveljkega ministra Talliana. Na Dunaju je izročil vratarju svrtnik, kateremu je izpadel iz žepa omenjeni revolver, se sprožil ter je krogla zadela vratarja.

— **Spanje v svežem senu** je lahko zelo nevarno, da smrtonosno. Čestokrat se zgodi, da je na takem senu speči zaspal za vedno. Misli se je, da se nahaja v svežem senu neki posebno strupeni plin. Francoski kemik Berthelot pa je našel, da je ta nevarnost le v ogljenjevi kislini, ki je sicer v neznatni količini tudi v zraku, a če

je človek le malo čez mero vdihava, mora umreti. Rastoče rastline vdihavajo mnogo ogljenjeve kisline vase ter izdihavajo za človeka dobrodejni kisik. Ako pa se ločijo od korenin, dihaajo še nekaj časa, toda v nasprotnem razmerju: vdihavajo kisik ter izhlapevajo strupeno ogljenjevo kislino.

— **Mrtve otrok v cerkvi.** V Elizabetni cerkvi na Dunaju je našel mežnar v klopi povezan zavoj. Ker je mislil, da je kdo stvar pozabil v cerkvi, nesel je zavoj hranit v žagrad. Čez dva dni je začelo iz zavoja smrdeti, valed česar ga je mežnar odprl ter našel v njem par dni staro mrtvo dete. Sodi se, da je mrlčka mati nalašč prinesla v cerkev, da ji ni bilo treba dragih pogrebnih stroškov plačati.

— **Največji hotel.** Največji ameriški hotel je v St. Louisu, kjer je sedaj svetovna razstava, ter se imenuje »Lasi de Funk«. Ves je zgrajen iz lesa, da se pa prepreči vsako nevarnost, so po hodnikih postavljene priprave za gašenje. Izhodov ima 50, hodnikov pa 15. Sob za goste je 2500. V vsaki sobi sta dve postelji, tako da zamore prenočiti v hotelu 5000 oseb, a v sili tudi 6000. Lastnik hotela dobiva na dan 70000 K dohodkov, sama restavracija donosa na dan 7 do 9 tisoč kron. Časniki stanejo na dan 1100 K. — Stavba hotela je stala 2 in pol milijona kron. Hotel ima 6000 oken, istotoliko tudi vrat. V kuhinji je 400 kuharjev. Natakarjev je 350, natakario pa 800.

— **Izselilo se je v Ameriko** letos prvo polovico preko Hamburga in Bremena 133.051 oseb, za več kot 50 tisoč manj kot lansko leto v istem času.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. avgusta. V tukajšnji bolnici so internirali dalmatinskega pomorščaka Ivana Sentića, pri katerem so zdravniki konstatirali lepro.

Praga 23. avgusta. Grajski oskrbnik Hradšina, Zapletal, je šel na nedoločen čas na dopust in je njegove posle prevzel neki dvorni uradnik. Zgodile so se ne rednosti v upravi.

Budimpešta 23. avgusta. Ogrski uradni list naznanja, da je cesar zaukazal sekvestriranje škofijskega posestva Rosenau. Ta izredna odredba, ki je naperjena proti škofu Jankowicsu, vzbuja veliko senzacijo. Škof in njegovi ljudje so na nezasišlan način »gospodarili« s škofijskim imetjem. Ministrstvo je storilo kar mogoče, da bi se škofu pri zaneslo, a vse je bilo brez uspeha. Uradno razglasilo pravi, da so se izkazale take obžalovanja vredne stvari, da se je moral beneficij sekvestrirati.

Rusko-japonska vojna.

London 23. avgusta. Boji okrog Port Arturja se ponavljajo vsak dan, zlasti zjutraj in zvečer. Japonci niso še nobene utrdbe zavzeli, nego le nekaj pred utrdbami in trdnjavami napravljenih ovir, pa so bili tudi od tod zopet pregnani.

London 23. avgusta. Tukajšnji listi imajo obširna poročila, da so se Japonci začeli zdaj znova gibati v Mandžuriji in da se od različnih strani bližajo Liaojangu. Z ozirom na silno deževje, ki vlada v Mandžuriji in na nasprotja v poročilih samih, se sodi, da se gre le za kombinacije.

London 23. avgusta. Uradno poročilo iz Tokio pravi, da so Japonci pri Korsakovskem napadli rusko križarko »Novik«, jo zapodili na obrežje in tako poškodovali, da je deloma pod vodo. Ker se v ruskem poročilu o bombardiranju Korsakovska o tem nič ne omenja, se sodi, da Japonci pretiravajo, zlasti ker je japonsko brodogradje zopet odplulo.

Petrograd 23. avgusta. Admiral Bezobrazov leži v Vladivostoku na smrtni postelji in ni nič upanja na rešitev.

Petrograd 23. avgusta. Tukaj so bili kot vohuni aretovani trije Japonci, ki so prej studirali v Berlinu.

Avstrijsko-ameriška Linija.

Edina, domače-avstrijska, direktna
brzoparobrodna vožnja

Trst-New-York.

Oceanska vožnja ca. 8 dni. Prosta, dobra, domača hrana in pijača ter 100 kg. prtljage že od Ljubljane, tedaj nobenih postranskih stroškov med potjo. Najpripravnější in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. Vsa vožnja Ljubljana-New-York samo 100 K. Ta domača družba je edina, katera sme nastaviti povsod svoje zastopnike. Pojasnila in vozne liste za Kranjsko, Štajersko in Koroško le pri

JOS. PAULINU v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Po visoki kralj. deželi v vladi proglašena za zdravilno
rudijsko vođo

čista alkališko-muriatiška

Apatovačka kiselica

ni samo najboljša in najzdravejša

namizna pijača

ampak tudi najkoristnejša in najznamenitejša

* zdravilna voda *

ki je od prvih zdravniških avtoritet priporočena in deluje nenadkriljivo pri bolelih želodca, pljuč, požiralnika, raznih katarjev, astme, mehuurja kamna, hemeroid (zlate žile), steklih in zrnatih jeter, gorečice in raznih ženskih bolezni.

Odlikovana s 13 zlatimi in srebrnimi kolajnam.

„Upraviteljstvo vrelca Apatovačke kiselice“

Zagreb, Ilica št. 17. 487-55

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, restavracijah in gostilnah.

Naznanilo.

Podpisana Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v ljudo naznanja, da se je s pisarno iz Sodnijskih ulic št. 4

preselila

v svojo lastno hišo, Kolodvorske ulice št. 22

„HOTEL ILIRIJA“

ter se priporoča častitim p. n. našim naročnikom za nadaljna naročila; istotako pa tudi na nove naročbe našega izbornega marčnega in „Salvator“-piva v ljudo vabi.

Telefon v zalogo v Šiški: Telefon v hotel „Ilirija“:
št. 187. št. 163.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani.

Venci trakovi

J. S. Benedikt, Ljubljana.

Optični zavod

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg 26

priporoča veliko zalogo vsakovrstnih ocal, naočnikov, daljnogledov ter vseh optičnih predmetov.

Popravlja in posn. naročitve, se izvrše točno cenó in takoj

Josip Reich

parna

barvarija in kemična spiralnica ter likanje suknja

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. Cene nizke.

Pariski moderci!

Pariski moderci!

Spredaj ravna oblika, ne tišči na želodec.

priporoča v največji izheri

flojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.

Električni obrat.

Ustanovljeno leta 1842.

Prodajalna in komptoar:

Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica:

Igriske ulice št. 8.

Pleskarja mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. juž. želez.

Slikarja napisov.

Stavbilska in pohištvena pleskarja.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove podo, karbolinaje itd.

Posebno priporoča slav. občinstvu najnovejše, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporoča se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano rešeno in fino po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju

— suknenega —

in manufakturnega

blaga

se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.

Zgodovinska povest iz francoskih časov na Kranjskem

„Pod novim orlom!“

je izšla.

Dobi se edino-le pri

Lav. Schwentnerju

v Ljubljani

Izda po K 1-60, po pošti K 1-80. 1869-7

Zahtevajte samo pravi

Indra Tea

najfinejši in najboljši čaj na svetu.

Najfinejši zajutrek, izvrstna južina.

Najboljše sredstvo proti prehladi.

Osobito priporočljiv za pokvarjen želodec.

Pospešuje prebavo ter brani želodec bolezni.

Dobiva se v najboljših drogerijah in lekarnah.

Naraven le v originalnih zavojih s stalno ceno.

Na veliko pošilja

Indra Tea Import Company Trst 3.

Ces. kr. avstrijske državne železnice

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

izved in voznega reda.

vejaven od dne 1. junija 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5 uri 5 m jutraj obojni vlak v Trbiž od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 5 m jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 12. uri 10 m popoldne obojni vlak v Podnart-Kropo le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 3. uri 56 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (Ljubljana-Linc-Praga direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inmost, Monakovo (Ljubljana-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN V KOČEVJE. Obojni vlaki Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako. — Ob 2. uri 10 m popoldne obojni vlak v Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽ A. Ob 3. uri 23 m jutraj obojni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, (Monakovo, Ljubljana direktni voz I. in II. razr.) Inmost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m jutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne obojni vlak v Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Karlove vare, Heb, Francove vare, Prago (Praga-Linc-Ljubljana direktni voz I. in II. razr.), Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inmost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne obojni vlak v Dunaj, Ljubno, Selzthal, Beljak, Celovec, Monakovo, Inmost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 30 m zvečer v Lesc-Bleda le ob nedeljah in praznikih od 2. junija naprej. — Ob 8. uri 44 m zvečer obojni vlak v Dunaj, Lipskega, Prage, Franzensfeste, Karlovih varov, Heba, Plzna, Budejovic, Lince, Ljubnega, Beljaka, Celovec, Pontabla, čez Selzthal v Inmosta in Solnograda. — Ob 10. uri 40 m ponoči obojni vlak s Trbiža od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Ob 9. uri 22 m ponoči obojni vlak v Grosuplje od 2. junija do 18. septembra ob nedeljah in praznikih. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 10. uri 52 m dopoldne, ob 8. uri 13 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Kaj je in kaj obsega ?

ravnokar v c. kr. dvorni in državni tiskarni dovršeno delo, ki sta ga pospeševali vis. c. kr. ministrstvi notranjih zadev in za trgovino:

Avstrijski centralni kataster

Ta doslej prva izdana, na podlagi avtent. uradnih podatkov sestavljena edina popolna

Adresna knjiga za vse

Avstrijsko

obsega v 10. oz. 11. zvezkih, ki se lahko posamič kupijo:

Vse protokolarne in neprotokolarne trgovske, industrijske in obrtne obrate in natančno ozamenilo njih protokolaranja.

Vse naslove abecedno urejene po deželah, krajih in obrtih.

Abecedno urejeni zaznamek strok za vse zvezke.

Popolni LEKSIKON KRAJEV in POŠT. 3182-74

V vsakem zvezku v c. kr. vojaško-geografičnem zavodu napravljeni zemljevid dotične dežele.

Natančno ozamenilo vsake mestne, tržke ali krajevne občine, oziroma kraja.

Pri vsaki občini se tudi dalje natančno razvidi:

okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, obseg, število prebivalstva, občevalni jezik, cerkvena oblastva, šole, pošne, železniške, paroplovske, brzojavne in telefonske postaje.

Cena zvezkom:

Zv. I. DUNAJ. K 13.—

Zv. II. SP. AVSTRIJSKO „ 14.80

Zv. III. C. AVST. I. SLOB. „ 11.80

Zv. IV. STAJERSKO „ 10.—

Zv. V. KOR. I. KRANJSKO „ 8.—

Zv. VI. PRIM. I. DALM. „ K 6.60

Zv. VII. TIR. I. PREDARL. „ 12.—

Zv. VIII. C. AVST. I. SLOB. (dva dela) „ 32.—

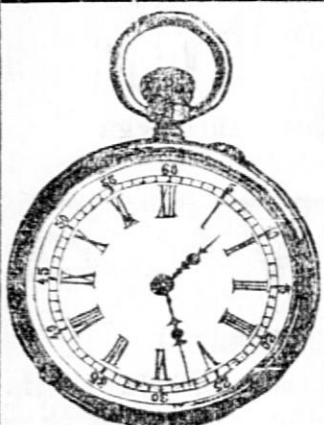
Zv. IX. MOR. I. SLEZIJA „ 25.—

Zv. X. GAL. I. BUKOV. „ 27.—

Naroča se v

KATASTERSKI ZALOZI, Dunaj IX. Hörlg. 5.

kakor tudi v vsaki knjigotržnici tukaj in v inozemstvu.

Ne prezrite!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom po solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo, vsakomur znano trdko

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe Prvih tavn za ure „Union“ v Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenjske železnice, trgovina z voznimi kolesi in šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice

nasproti frančišanskega samostana.

Filialka: Glavni trg, nasproti rotovža.

Posebno se priporočajo pristne, osebno v Švici nakupljene žepne ure in vsakovrstne stenske (pendel) ure z donečim bitjem v krasno izrezljanih omaričah.

Največja zaloga briljantov, na katere se sl. občinstvo posebno opozarja, zlasti glede izbire, ker so v zalogi od gl. 25 do čez tisoč gld., vdeleni v različnih oblikah (faconah), torej lahko vsakdo izbere kaj primerne.

„Cene niso pretirane.“

Nadalje se priporoča bogata zaloga pravega ali china-srebra vsakovrstna namizna oprava (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah in druge, iz china-srebra najmodernejše izdelane vsakovrstne stvari.

Jako primerna in porabljiva splošna darila.

Ceniki zastoj in poštne prosto.